

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 12/12
Λουξεμβούργο, 16 Φεβρουαρίου 2012

Απόφαση στις υποθέσεις C-72/10
Marcello Costa και C-77/10 Ugo Cifone

Δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης εθνική ρύθμιση σχετική με τα τυχερά παίγνια η οποία επιβάλλει ελάχιστη απόσταση μεταξύ των πρακτορείων στοιχημάτων όταν αποβλέπει στην προστασία των εμπορικής φύσεως δικαιωμάτων των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων

Το Δικαστήριο εξετάζει τα μέτρα που έλαβε η Ιταλία προκειμένου να θεραπεύσει τον αποκλεισμό ορισμένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τυχερών παιγνίων, ο οποίος κρίθηκε παράνομος από το Δικαστήριο το 2007

Η ισχύουσα ιταλική νομοθεσία ορίζει ότι η άσκηση των δραστηριοτήτων συλλογής και διαχείρισεως στοιχημάτων εξαρτάται από την παραχώρηση άδειας κατόπιν προσκλήσεως υποβολής προσφορών και από τη χορήγηση άδειας της αστυνομικής αρχής. Οι παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας επισύρουν ποινικές κυρώσεις.

Το 1999, οι ιταλικές αρχές παραχώρησαν σημαντικό αριθμό αδειών για στοιχήματα σχετικά με αθλητικούς και ιππικούς αγώνες κατόπιν προσκλήσεων υποβολής προσφορών. Οι προσκλήσεις αυτές απέκλειαν μεταξύ άλλων επιχειρήσεις συσταθείσες υπό τη μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Το 2007, ο παράνομος χαρακτήρας του αποκλεισμού αυτού διαπιστώθηκε με απόφαση του Δικαστηρίου¹.

Από το 2006, η Ιταλία άρχισε να αναμορφώνει τον τομέα των τυχερών παιγνίων, επιχειρώντας να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του προς τις απαιτήσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης. Ειδικότερα, η Ιταλία προκήρυξε την παραχώρηση σημαντικού αριθμού νέων αδειών, προβλέποντας μεταξύ άλλων ότι τα νέα πρακτορεία στοιχημάτων θα έπρεπε να τηρούν ελάχιστη απόσταση από τα πρακτορεία στα οποία είχε ήδη παραχωρηθεί άδεια με τους διαγωνισμούς του 1999.

Οι M. Costa και U. Cifone, διαχειριστές Κέντρων Διαβίβασης Δεδομένων (ΚΔΔ) συνδεδεμένων με την αγγλική εταιρία Stanley International Betting Ltd, κατηγορήθηκαν για την τέλεση του αδικήματος της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως στοιχημάτων, διότι προέβησαν σε συλλογή στοιχημάτων κατά παράβαση των προϋποθέσεων που προβλέπει το ιταλικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, η Stanley λειτουργεί στην Ιταλία αποκλειστικώς μέσω διακοσίων τουλάχιστον πρακτορείων, υπό τη μορφή ΚΔΔ. Η εταιρία είχε παρανόμως αποκλειστεί από τον διαγωνισμό του 1999 και είχε αποφασίσει να μη λάβει μέρος στον διαγωνισμό του 2006 λόγω της μη ικανοποιητικής αποκρίσεως των ιταλικών αρχών στα διευκρινιστικά της ερωτήματα σχετικά με τις νέες ρυθμίσεις.

Το Corte suprema di cassazione (Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία), επιληφθέν των υποθέσεων αυτών, διατύπωσε ορισμένες **αμφιβολίες ως προς το συμβατό του εθνικού νομικού πλαισίου με την ελευθερία εγκαταστάσεως και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που εγγυάται το δίκαιο της Ένωσης**. Συγκεκριμένα, **το εθνικό νομικό πλαίσιο παρουσιάζει χαρακτηριστικά που κατά την άποψή του εισάγουν διακρίσεις**. Στο πλαίσιο αυτό, το ιταλικό δικαστήριο αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο μία σειρά ερωτημάτων.

¹ Συγκεκριμένα, με την απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 2007, [C-338/04](#), [C-359/04](#) και [C-360/04](#), Placanica κ.λπ., Βλ. επίσης [ΑΤ η° 20/2007](#).

Πρώτον, το Δικαστήριο εξετάζει την εθνική διάταξη κατά την οποία οι νέοι παραχωρησιούχοι οφείλουν να εγκατασταθούν σε ορισμένη τουλάχιστον απόσταση από τους ήδη λειτουργούντες. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το μέτρο αυτό συνεπάγεται την προστασία των εμπορικής φύσεως δικαιωμάτων των ήδη εγκατεστημένων επιχειρήσεων εις βάρος των νέων παραχωρησιούχων, οι οποίοι υποχρεούνται να εγκατασταθούν σε περιοχές λιγότερο ελκυστικές από εμπορικής απόψεως σε σχέση με εκείνες όπου έχουν εγκατασταθεί οι ήδη λειτουργούντες. Αυτό το μέτρο εισάγει, επομένως, δυσμενή διάκριση εις βάρος των επιχειρήσεων που αποκλείστηκαν από τον διαγωνισμό του 1999.

Κατά το δίκαιο της Ένωσης, αυτή η άνιση μεταχείριση θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Η ιταλική κυβέρνηση προέβαλε δύο. Αφενός, τον σκοπό της αποφυγής της υπερβολικής εκθέσεως των καταναλωτών που κατοικούν κοντά σε πρακτορεία στοιχημάτων. Το Δικαστήριο απορρίπτει το επιχείρημα αυτό διότι ο τομέας των τυχρών παιγνίων στην Ιταλία διακρίνεται εδώ και καιρό από μία πολιτική αναπτύξεως προκειμένου να αυξηθούν τα φορολογικά έσοδα. Αφετέρου, η Ιταλία υποστήριξε ότι σκοπός της ρυθμίσεως ήταν να προληφθεί ο κίνδυνος της ροπής των καταναλωτών που κατοικούν σε περιοχές με μικρότερη προσφορά προς παράνομα παίγνια. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα μέτρα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού πρέπει να είναι συνεπή και αποτελεσματικά. Εν προκειμένω, οι κανόνες σχετικά με τις ελάχιστες αποστάσεις, που επιβλήθηκαν όχι στους ήδη λειτουργούντες στην αγορά, αλλά στους νέους παραχωρησιούχους, συνιστούν επομένως διάκριση αποκλειστικώς εις βάρος των τελευταίων.

Σε κάθε περίπτωση, **εθνικό σύστημα που επιβάλλει ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ των πρακτορείων θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνον αν δεν είχε πράγματι ως σκοπό την προστασία των εμπορικής φύσεως δικαιωμάτων των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων**, γεγονός που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει. Εξάλλου, απόκειται στο ιταλικό δικαστήριο να εξακριβώσει επίσης αν η υποχρέωση τηρήσεως των ελάχιστων αποστάσεων, η οποία κωλύει την εγκατάσταση πρόσθετων πρακτορείων σε πολυσύχναστες περιοχές, εξυπηρετεί τον προβαλλόμενο σκοπό και αν θα έχει ως συνέπεια την εγκατάσταση των νέων επιχειρήσεων σε περιοχές αραιοκατοικημένες, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την εθνική κάλυψη.

Δεύτερον, το Δικαστήριο εξετάζει την ιταλική ρύθμιση που προβλέπει την έκπτωση του παραχωρησιούχου (και την κατάπτωση των χρηματικών εγγυήσεων για την απόκτηση της άδειας παραχωρήσεως) οσάκις ο παραχωρησιούχος ή ο διοικητής της επιχειρήσεως προτείνει τυχερά παίγνια χωρίς την σχετική άδεια, διαπράττοντας με τον τρόπο αυτό αδικήματα τα οποία «δύνανται να θίξουν τη σχέση εμπιστοσύνης με την αυτόνομη διοικητική αρχή κρατικών μονοπωλίων».

Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι αρχές της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών απαγορεύουν την επιβολή κυρώσεων σε πρόσωπα (όπως οι M. Costa και U. Cifone), συνδεόμενα με επιχείρηση (όπως η Stanley) όταν η τελευταία έχει αποκλεισθεί από διαγωνισμό κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης. Η διαπίστωση αυτή ισχύει επίσης για τον νέο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε προκειμένου να θεραπεύσει αυτόν τον παράνομο αποκλεισμό της επιχειρήσεως, καίτοι πάντως ο εν λόγω διαγωνισμός δεν μπόρεσε να επιτύχει τον σκοπό αυτό, γεγονός που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να διαπιστώσει.

Επιπλέον, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις ενός διαγωνισμού, και δη **οι διατάξεις που προβλέπουν την έκπτωση του αναδειχθέντος παραχωρησιούχου, πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία**, γεγονός που δεν ισχύει εν προκειμένω. Πάντως, κατ' αρχήν απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει τα στοιχεία αυτά.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της

Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582